

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1999-2000

10 JANVIER 2000

**Projet de loi spéciale modifiant l'article 41
de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la
Cour d'arbitrage**

SOMMAIRE

	Pages
Exposé des motifs	2
Projet de loi	4
Avant-projet de loi	6
Avis du Conseil d'État	7

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1999-2000

10 JANUARI 2000

**Ontwerp van bijzondere wet tot wijziging
van artikel 41 van de bijzondere wet van
6 januari 1989 op het Arbitragehof**

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	2
Wetsontwerp	4
Voorontwerp van wet	6
Advies van de Raad van State	7

EXPOSÉ DES MOTIFS

Après qu'il soit apparu, d'une étude faite par le ministre de la Justice en 1993, qu'il n'y avait pas de candidat potentiel pour la fonction de greffier d'expression française à la Cour d'arbitrage, l'article 41 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage a été modifié par la loi spéciale du 27 juin 1994.

Cette modification législative est intervenue à la demande de la Cour d'arbitrage, en vue du remplacement du greffier du rôle linguistique français, admis à la retraite à partir du 1er septembre 1994.

La Cour d'arbitrage a cependant dû constater que cette modification n'avait pas le résultat souhaité. Les diverses publications dans le *Moniteur belge* de la vacance de l'emploi de greffier du rôle linguistique français n'ont pas permis de recueillir une candidature qui satisfasse à toutes les conditions de nomination.

Depuis 1994, le greffe est administré par un seul et même greffier, qui preste des services exceptionnels pour faire front aux nécessités du service. Une telle situation ne peut ni en fait, ni en droit, perdurer, d'autant plus que le nombre des affaires à traiter a fortement augmenté ces deux dernières années.

La Cour d'arbitrage considère qu'il convient de rechercher d'urgence une solution. C'est pourquoi, elle a, lors de sa réunion administrative du 10 décembre 1998, opté pour une deuxième révision des conditions de nomination.

Les modifications qu'elle a proposées sont reprises à l'article 2 du présent projet de loi.

Commentaire des articles

Article 1er

Cet article précise qu'il s'agit d'une matière pour laquelle la Chambre et le Sénat sont compétents sur un pied d'égalité.

Article 2

Cet article modifie l'article 41 de la loi spéciale sur la Cour d'arbitrage qui avait déjà été modifié par la loi spéciale du 27 juin 1994.

Ces modifications ne visent pas à assouplir les conditions de recrutement — puisque ces conditions sont maintenues de facto en ce qui concerne les exigences de diplôme (docteur ou licencié en droit),

MEMORIE VAN TOELICHTING

Nadat uit een door de minister van Justitie in 1993 gedaan onderzoek was gebleken dat er geen potentiële kandidaten waren voor het ambt van Franstalige griffier bij het Arbitragehof, werd artikel 41 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof gewijzigd bij de bijzondere wet van 27 juni 1994.

Die wetswijziging gebeurde op vraag van het Arbitragehof met het oog op de vervanging van de griffier van de Franse taalrol die met ingang van 1 september 1994 in ruste werd gesteld.

Het Arbitragehof heeft evenwel moeten vaststellen dat die wijziging niet het verhoopte resultaat heeft gehad. De diverse bekendmakingen in het *Belgisch Staatsblad* van de vacature van griffier van de Franse taalrol leverden evenmin een kandidaat op die aan alle benoemingsvoorwaarden voldeed.

Sedert 1994 wordt de griffie beheerd door één griffier, die uitzonderlijke diensten presteert om aan de noden van de dienst het hoofd te bieden. Die toestand kan noch in feite noch in rechte voortduren, nu ook het aantal te behandelen zaken gestadig is gestegen de laatste twee jaren.

Het Arbitragehof is van oordeel dat er dringend naar een oplossing moet worden gezocht. Vandaar dat het in zijn administratieve vergadering van 10 december 1998 opteerde voor een tweede herziening van de benoemingsvoorwaarden.

De wijzigingen die het heeft voorgesteld zijn opgenomen in artikel 2 van dit ontwerp van wet.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel bepaalt dat het gaat om een materie waarvoor de Kamer en de Senaat gelijkelijk bevoegd voor zijn.

Artikel 2

Dit artikel wijzigt artikel 41 van de bijzondere wet op het Arbitragehof dat reeds bij de bijzondere wet van 27 juni 1994 gewijzigd werd.

Deze wijzigingen zijn niet gericht op een versoepeling van de wervingsvoorwaarden — die voorwaarden worden immers de facto gehandhaafd wat de eisen inzake diploma (dokter of licentiaat in de rech-

d'expérience et de connaissance linguistique — mais à les élargir.

Il faut noter qu'en ce qui concerne les points d) et e), c'est la numérotation des articles du Code judiciaire en vigueur au moment du dépôt du présent projet de loi qui est reprise.

Telle est, Mesdames, Messieurs, la teneur du projet de loi que le gouvernement a l'honneur de soumettre à vos délibérations.

Le premier ministre,

G. VERHOFSTADT.

ten), ervaring en taalkennis betreft —, maar beogen veeleer de uitbreiding van die voorwaarden.

Wat de punten d) en e) betreft, is het de artikelnummering van het Gerechtelijk Wetboek, in voege bij de indiening van dit wetsontwerp, dat gebruikt werd.

Dit is, Dames en Heren, de inhoud van het ontwerp van wet dat de regering de eer heeft aan uw beraadslaging voor te leggen.

De eerste minister,

G. VERHOFSTADT.

PROJET DE LOI**WETSONTWERP**

ALBERT II,

Roi des Belges,

*À tous, présents et à venir,
SALUT.*

Sur la proposition de Notre premier ministre,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre premier ministre est chargé de présenter, en Notre nom, aux Chambres législatives et de déposer au Sénat le projet de loi dont la teneur suit:

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 41 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, modifié par la loi spéciale du 27 juin 1994, sont apportées les modifications suivantes:

1° l'alinéa 1er est remplacé par la disposition suivante:

« Pour pouvoir être nommé greffier de la Cour d'arbitrage, le candidat doit:

1° être âgé de trente ans accomplis;

2° avoir réussi à l'un des examens suivants:

a) le concours de référendaire à la Cour d'arbitrage;

b) le concours de référendaire à la Cour de cassation;

c) le concours d'auditeur adjoint ou de référendaire adjoint au Conseil d'État;

d) l'examen d'aptitude professionnelle prévu par l'article 259bis du Code judiciaire;

e) le concours d'admission au stage judiciaire visé à l'article 259quater du Code judiciaire;

f) le concours au grade de recrutement du niveau 1, qualification juriste, pour les administrations de l'autorité fédérale, des communautés et des

ALBERT II,

Koning der Belgen,

*Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.*

Op de voordracht van Onze eerste minister,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

Onze eerste minister is ermee belast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze naam aan de Wetgevende Kamers voor te leggen en bij de Senaat in te dienen:

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 41 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, gewijzigd bij de bijzondere wet van 27 juni 1994, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Om tot griffier van het Arbitragehof te kunnen worden benoemd moet de kandidaat:

1° volle dertig jaar oud zijn;

2° geslaagd zijn voor een van de volgende examens:

a) het vergelijkend examen van referendaris bij het Arbitragehof;

b) het vergelijkend examen van referendaris bij het Hof van Cassatie;

c) het vergelijkend examen van adjunct-auditeur of adjunct-referendaris bij de Raad van State;

d) het bij artikel 259bis van het Gerechtelijk Wetboek voorgeschreven examen inzake beroepsbekwaamheid;

e) het vergelijkend toelatingsexamen voor de gerechtelijke stage bedoeld in artikel 259quater van het Gerechtelijk Wetboek;

f) het examen voor de wervingsgraad van niveau 1, kwalificatie voor jurist, voor de besturen van de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten en

régions et pour les organismes d'intérêt public qui en dépendent, ainsi que pour les services de la Cour d'arbitrage;

3° avoir une expérience utile d'au moins deux ans.»

2° dans l'alinéa 2, les mots «, à l'article 43, § 3, alinéa 3, des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées le 18 juillet 1966, sont insérés entre les mots «matière judiciaire» et «et à l'article 73, § 2, alinéa 5».

Donné à Bruxelles, le 21 décembre 1999.

ALBERT

Par le Roi :

Le premier ministre,

Guy VERHOFSTADT.

voor de instellingen van openbaar nut die ervan afhangen evenals voor de diensten van het Arbitragehof;

3° een nuttige ervaring van ten minste twee jaar hebben.»

2° in het tweede lid worden tussen de woorden «in gerechtszaken» en «en in artikel 73, § 2, vijfde lid» de woorden «, in artikel 43, § 3, derde lid, van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966,» ingevoegd.

Gegeven te Brussel, 21 december 1999.

ALBERT

Van Koningswege :

De eerste minister,

Guy VERHOFSTADT.

**AVANT-PROJET DE LOI SOUMIS
À L'AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT**

Avant-projet de loi spéciale modifiant l'article 41 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 41 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, modifié par la loi spéciale du 27 juin 1994, sont apportées les modifications suivantes :

1° l'alinéa 1er est remplacé par la disposition suivante :

«Pour pouvoir être nommé greffier de la Cour d'arbitrage, le candidat doit :

1° être âgé de trente ans accomplis;

2° avoir réussi à l'un des examens suivants :

- le concours de référendaire à la Cour d'arbitrage;
- le concours de référendaire à la Cour de Cassation;

— le concours d'auditeur adjoint ou de référendaire adjoint au Conseil d'État;

— l'examen d'aptitude professionnelle visé aux articles 187 et suivants du Code judiciaire;

— le concours d'admission au stage judiciaire visé à l'article 259^{quater} du Code judiciaire;

— le concours de conseiller adjoint (juriste) pour les administrations de l'État et les organismes d'intérêt public, en ce compris la Cour d'arbitrage;

3° avoir une expérience utile d'au moins deux ans.»

2° dans l'alinéa 2, les mots «à l'article 43, § 3, alinéa 3, des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées le 18 juillet 1966,» sont insérés entre les mots «matière judiciaire» et «et à l'article 73, § 2, alinéa 5».

**VOORONTWERP VAN WET VOORGELEGD
AAN HET ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE**

Voorontwerp van bijzondere wet tot wijziging van artikel 41 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 41 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, gewijzigd bij de bijzondere wet van 27 juni 1994, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° het eerste lid wordt vervangen door de volgende bepaling :

«Om tot griffier van het Arbitragehof te kunnen worden benoemd moet de kandidaat :

1° volle dertig jaar oud zijn;

2° geslaagd zijn voor een van de volgende examens :

- vergelijkend examen van referendaris bij het Arbitragehof;
- vergelijkend examen van referendaris bij het Hof van Cassatie;

— vergelijkend examen van adjunct-auditeur of adjunct-referendaris bij de Raad van State;

— examen inzake beroepsbekwaamheid bedoeld in de artikelen 187 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek;

— vergelijkend toelatingsexamen voor de gerechtelijke stage bedoeld in artikel 259^{quater} van het Gerechtelijk Wetboek;

— vergelijkend examen van adjunct-adviseur (jurist) voor de rijksbesturen en de instellingen van openbaar nut, met inbegrip van het Arbitragehof;

3° een nuttige ervaring van ten minste twee jaar hebben.»

2° in het tweede lid worden tussen de woorden «in gerechtszaak» en «en in artikel 73, § 2, vijfde lid» de woorden «in artikel 43, § 3, derde lid, van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966,» ingevoegd.

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le premier ministre, le 15 septembre 1999, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas un mois, sur un avant-projet de loi spéciale «modifiant l'article 41 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage», a donné le 29 novembre 1999 l'avis suivant:

EXAMEN DU TEXTE

Dispositif

Article 2, 1°

L'article 41, alinéa 1er, 2°, de la loi spéciale en projet appelle les observations suivantes:

1. mieux vaut remplacer la subdivision du 2° en tirets par une subdivision en a), b), etc.(1);

en outre, le texte néerlandais de chaque subdivision devrait commencer par l'article défini «het»;

2. au quatrième tiret devenant d), étant donné que l'article 187 du Code judiciaire se réfère à «l'examen d'aptitude professionnelle prévu par l'article 259bis (du Code judiciaire)», il est préférable de choisir cette seconde formule et d'écrire «l'examen d'aptitude professionnelle prévu par l'article 259bis du Code judiciaire»;

3. en outre, il y a lieu d'attirer l'attention de l'auteur du projet sur le fait que les articles 259bis et 259quater du Code judiciaire ont été modifiés par la loi du 22 décembre 1998 modifiant certaines dispositions de la deuxième partie du Code judiciaire concernant le Conseil supérieur de la justice, la nomination et la désignation de magistrats et instaurant un système d'évaluation pour les magistrats. En vertu des articles 45 et 47 de cette loi, les articles 259bis et 259quater du Code judiciaire deviennent respectivement les articles 259bis-9, § 1er, et 259octies. Ces modifications ne sont pas encore entrées en vigueur mais pourraient entrer en vigueur au cours de la procédure d'adoption de la loi spéciale en projet, auquel cas l'auteur du projet veillera à adapter les références aux articles précités.

La chambre était composée de :

M. Y. KREINS, conseiller d'État, président;

MM. P. LIENARDY et P. QUERTAINMONT, conseillers d'État;

MM. P. GOTHOT et J. van COMPERNOLLE, conseillers de la section de législation;

Mme B. VIGNERON, greffier assumé.

Le rapport a été présenté par M. X. DELGRANGE, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. P. BROUWERS, référendaire.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. P. LIENARDY.

Le greffier,
B. VIGNERON.

Le président,
Y. KREINS.

(1) Cf. la circulaire de légistique formelle du 1er décembre 1998, point 8.5.2.7. en vertu duquel «le recours à des tirets est à éviter, l'identification des dispositions qu'ils comportent étant malaisée, tout spécialement lors de modifications».

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 15 september 1999 door de eerste minister verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste een maand, van advies te dienen over een voorontwerp van bijzondere wet «tot wijziging van artikel 41 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof», heeft op 29 november 1999 het volgende advies gegeven:

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Dispositief

Artikel 2, 1°

Het ontworpen artikel 41, eerste lid, 2°, van de bijzondere wet geeft aanleiding tot de volgende opmerkingen:

1. onderdeel 2° zou beter worden onderverdeeld door middel van a), b), enz. dan door middel van streepjes(1);

bovendien zou elk onderdeel van de Nederlandse tekst moeten beginnen met het bepaald lidwoord «het»;

2. in het vierde streepje, dat onderdeel d) wordt, is het beter te kiezen voor de formule «het bij artikel 259bis van het Gerechtelijk Wetboek voorgeschreven examen inzake beroepsbekwaamheid», aangezien deze formule in artikel 187 van het Gerechtelijk Wetboek wordt gebezigd;

3. voorts behoort de aandacht van de steller van het ontwerp te worden gevestigd op het feit dat artikelen 259bis en 259quater van het Gerechtelijk Wetboek gewijzigd zijn bij de wet van 22 december 1998 tot wijziging van sommige bepalingen van deel II van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de Hoge Raad voor de justitie, de benoeming en aanwijzing van magistraten en tot invoering van een evaluatiesysteem voor magistraten. Krachtens artikelen 45 en 47 van die wet worden artikelen 259bis en 259quater van het Gerechtelijk Wetboek respectievelijk artikel 259 bis-9, § 1, en artikel 259octies. Die wijzigingen zijn nog niet in werking getreden, maar zouden in werking kunnen treden tijdens de procedure tot aanneming van de ontworpen bijzondere wet, in welk geval de steller van het ontwerp ervoor zorg dient te dragen dat de verwijzingen naar de voormelde artikelen worden aangepast.

De kamer was samengesteld uit :

De heer Y. KREINS, staatsraad, voorzitter;

De heren P. LIENARDY en P. QUERTAINMONT, staatsraden;

De heren P. GOTHOT en J. van COMPERNOLLE, assessoren van de afdeling wetgeving;

Mevrouw B. VIGNERON, toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de heer X. DELGRANGE, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de heer P. BROUWERS, referendaris.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer P. LIENARDY.

De griffier,
B. VIGNERON.

De voorzitter,
Y. KREINS.

(1) Zie de circulaire betreffende de wetgevingstechniek van 1 december 1998, punt 8.5.2.7., krachtens hetwelk «streepjes moeten worden vermeden, omdat (inzonderheid bij wijzigingen) moeilijk kan worden onderkend welke bepalingen ze bevatten».